

KONU

5

ACİLE YENİDEN (TEKRAR) BAŞVURU NEDENLERİ

Prof. Dr. Meryem Yavuz, Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Altınbaş

GİRİŞ

Son 10 yılda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de acil servislere başvuran hasta sayısında belirgin artış vardır. Acil servis kalabalığı ülkemiz hastaneleri için de ciddi sorunlar oluşturmaya başlamıştır.

Tekrar Türk dil kurumu sözlüğüne göre; aynı olayın, işin, hareketin yeniden ortaya çıkışı, tekrarlanması olarak belirtilmektedir. Acil servise tekrar başvuru yapan hastalar hastanelerin iş yükünü ve sağlık harcamalarını artırmaktadır. Acil servise tekrarlayan başvurular kalabalığının artmasına neden olmaktadır. Bu sorun bakım kalitesi, hasta sonuçları, sağlık kurumları, bakım verenleri ve hastaları olumsuz yönde etkilemektedir. Acil servise yeniden başvuru için değerlendirilecek süre 24 saatten başlayıp, ilk bir ay içerisindeki başvuruyu tekrar başvuru kabul eden yayınlar mevcuttur. Literatürde acil servisten taburcu olduktan sonraki ilk 72 saat içindeki başvurular erken dönem **“tekrar başvuru”** olarak kabul edilmektedir.

Dünyada acil servis hizmet kalitesi ile ilgilenen profesyonellerin üzerinde çalıştıkları konulardan biriside erken dönemde acil servise tekrar başvuran hastaların değerlendirilmesidir. Acile başvuran hastaların aynı şikâyetle tekrar başvurularının ölçülmesi ve değerlendirilmesi aynı zamanda hastanelerin kalite göstergelerinden biri olarak da kullanılmaktadır. Uluslararası hizmet kalite ölçüm kriteri olarak acil servise aynı şikâyetle yeniden başvuru oranı ile ilgili yapılan çalışmalarda acil servise 72 saat içinde aynı şikâyetle yeniden başvuru oranının %0,4-15,8 arasında olduğu belirtilmektedir.

Ülkemizde acil servislere başvuru nedenleri zamanları ve özellikli vakalar ile yapılmış pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalarda yeniden başvuru oranları ve nedenlerine ait verilere rastlanılmamıştır. Bu konu ile ilgili olarak ulaşılabilen çalışmada acil servise başvuran 13.414 hasta incelenmiş yeniden başvuru oranı 266 hasta (%2,0) olarak belirtilmiştir. Yeniden başvuru nedeni olarak %22,3 eşlik eden kronik hastalığı olan, %19,9 tedavi uyumsuzluğuna bağlı ve %17,2 önceki tanıları ile farklı tanı olarak tedavi değişikliği yapılması olarak belirtilmiştir.

Ülkemizde acil servise yeniden başvuru oranlarının net sayı ve nedenlere ulaşma konusunda Sağlık Bakanlığı Sağlıkta Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığı tarafından Sağlıkta Kalite Standartları (SKS) indikatörleri geliştirilmiştir. Bu indikatörlerden biri de acil servise yeniden başvuru oranıdır. Bu konu ile ilgili olarak hazırlanan kartlar, örnek takip formları ve çeşitli yayınlar SKS'nin ilk oluşumundan itibaren tüm paydaşların kullanımına önemli kaynaklar olarak sunulmuştur. Sağlıkta Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan SİYÖS yazılım programı süreç içerisinde son kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirilmiştir.